

NOVI PRILOG FLORI OTOKA KORČULE

Mit deutscher Zusammenfassung

IVO TRINAJSTIĆ

(Institut za botaniku Sveučilišta u Zagrebu)

Primljeno 27. 11. 1970.

U godini 1970. nastavljena su geobotanička istraživanja na otoku Korčuli, a u florističkom materijalu koji je tom prilikom skupljen, otkriven je veći broj taksona dotad nepoznatih za to područje. Kao što je poznato (Trinajstić 1964, 1970; Trinajstić — Regula-Bevilacqua 1967/68) posljednjih je godina objavljen veći broj florističkih podataka za otok Korčulu, pa je na tom području utvrđeno oko 650 svojti papratnjača i sjemenjača.

U najnovije vrijeme je Zi. Pavletić (1970) dodala flori otoka Korčule takson *Romulea columnae*, a Ungar — Regula-Bevilacqua (1970) vrstu *Tulipa praecox*, što se, doduše, moglo razabrati već i iz pravilnoga opisa korčulanskog tulipana u radu Onofrija (1967).

Ovom je prilikom potrebno napomenuti, u vezi s nedavno objavljenim radom pod naslovom »Građa za floru otoka Korčule« (Trinajstić 1970), da je takson *Pinus nigra* subsp. *dalmatica* na otoku Korčuli prvi zabilježio Jovančević (1961). U tom radu navodi Jovančević, uz ostalo, i vrste *Ostrya carpinifolia*, *Arabis muralis*, *Dorycnium germanicum* i *Onosma* sp. koje su prvi put zabilježene za floru otoka Korčule. Isto tako je takson *Pinus pinaster* zabilježio za otok Korčulu već Visiani (1842—52), *Geranium dissectum* Rechinger f. (1934), *Agrimonia eupatoria* Trinajstić — Regula-Bevilacqua (1967/68) te *Marrubium incanum* i *Lamium amplexicaule* Keller (1915).

Sto se tiče bibliografije o flori otoka Korčule, popisu literature u radu Trinajstić — Regula-Bevilacqua (1967/68) treba dodati i rad Vončine (1912) koji također pridonosi poznavanju flore otoka Korčule.

Novootkriveni taksoni navedeni su ovdje redom kako ih navodi H a y e k (1927—33).

Quercus pubescens Willd.; u sastavu šuma dalmatinskoga crnog bora na području Idrovo.

Hrast medunac danas je vrlo rijetko šumsko drvo na otoku Korčuli. Do sad sam ga našao samo na lokalitetu Idrovo u malom broju primjeraka. Međutim, nedaleko navedenoga lokaliteta nalazi se plitka i prostrana ponikva koju narod zove »Dubovo«. To je slavenski toponim izveden od imenice dub, a ona općenito označava hrast, u primorskim krajevima hrast medunac — *Q. pubescens*. Iz toga možemo zaključiti da su Slaveni prilikom dolaska na otok Korčulu našli na području kojem su dali ime Dubovo, šume hrasta medunca. Na lokalitetu Dubovo nisam našao hrast medunac, već najvećim dijelom makiju crnike, a veće površine zauzimaju i suhi travnjaci. Vrlo je vjerojatno da je na tom lokalitetu, u primarnom vegetacijskom pokrovu bila razvijena mješovita šuma crnike i hrasta medunca (*Orno-Quercetum ilicis quercetosum pubescentis*). Ostatke takvih mješovitih šuma možemo još i danas naći na nekoliko mjesta na poluotoku Pelješcu, a nađene su i na otoku Lastovu (Trinajstić 1967/68) u poljima Dubrava i Hrastove, dakle lokalitetima koji u svom nazivu imaju imenicu dub odnosno hrast.

Thesium divaricatum Jan.; na nekoliko mjesta područja Dubovo, u okviru vegetacije kamenjarskih pašnjaka.

Euphorbia peplis L.; U okviru vegetacije morskih žalova u Prižbi.

Ta je vrsta bila dosad poznata na području otočne skupine Korčule, jedino s otočića Badije (Trinajstić — Regula-Bevilacqua 1967/68).

Amarantus retroflexus L.; na poljima, u vinogradima polja Blato kraj istoimenog mjesta.

Herniaria hirsuta L.; na zapuštenim mjestima u polju Blato kraj istoimenog mjesta.

Ranunculus gracilis Clarke (= *R. chaerophyllus* Hay. non L.); na vlažnim i sjenovitim mjestima u maslinicima između Blata i Vele Luke.

Papaver argemone L.; po poljima, na zapuštenim mjestima u Pupnatu.

Reseda alba L.; na zapuštenim mjestima uz gromače u Prižbi.

Helianthemum nummularium (L.) Mill. subsp. *nummularim*; na kamenjarskim pašnjacima širega područja Klupca.

Althaea rosea (L.) Cav.; na smetištima i sličnim zapuštenim mjestima oko groblja u Blatu.

Trifolium glomeratum L.; na suhim travnjacima u široj okolici grada Korčule.

Statice angustifolia Tsch.; na muljevitim obalama kod Kneže na sjevernoj obali otoka.

Monotropa hypopitys L. subsp. *hypopitys*; u šumama dalmatinskoga crnog bora na području Klupca.

Korčulanske biljke pripadaju podvrsti *hypopitys*, za koju je značajno da su stabljika, ljuskavi listovi i svi cvjetni dijelovi potpuno goli. Ta je podvrsta nova za floru Dalmacije, a općenito je značajna za relativno hladnije tipove crnogoričnih šuma (Hegi 1927 : 1599).

Calystegia soldanella (L.) R. Br.; na pješćanim terenima u zaljevu Prižbino kod Lumbarde.

Symphytum bulbosum Schimp.; u sastojinama dalmatinskoga crnog bora na području Klupca.

Lithospermum purpureo-coeruleum L.; u makiji širega područja Dubovo uz put prema Čari.

To je, u fitocenološkom pogledu, značajni elemenat termofilnih međun-čevih šuma (karakteristična vrsta reda *Quercetalia pubescentis*) koji sam dosad našao samo u najvišim predjelima otoka Korčule, gdje je, isto kao i *Quercus pubescens*, *Pinus nigra* subsp. *dalmatica*, *Ostrya carpinifolia*, *Potentilla micrantha*, *Monotropa hypopitys* i neke druge vrste, možemo smatrati ostatkom jednoga relativno mezofilnijega vegetacijskog pojasa.

Linaria vulgaris Mill.; na zapuštenim mjestima uz cestu Korčula—Račišće.

Teucrium flavum L.; na kamenjarskim pašnjacima, na više mjesta uz stari put Blato—Prižba.

Ta je vrsta u opsegu otočne skupine Korčule bila poznata dosad jedino s maloga otočića Grčika (H o d a k 1963).

Calamintha vulgaris (L.) Druce; uz rubove gariga na području Dubovo.

Plantago coronopus L. subsp. *coronopus*; Na vlažnim ruderalnim mjestima u polju Blato kraj istoimenog mjesta.

Dosad je u flori otoka Korčule nađen samo takson *P. coronopus* subsp. *commutata* (Marković 1964).

Inula britannica L.; na vlažnim mjestima po jarcima i odvodnim kanalima u polju Blato nedaleko istoimenog mjesta.

Pulicaria dysenterica (L.) Gärtn.; česta biljka u opsegu rugeralne vegetacije, naročito uz odvodne kanale u polju Blato, nedaleko istoimenog mjesta.

Tagetes glandulifera Schrk.; tu američku vrstu, koja se kao adventivna biljka širi duž našega primorja, našao sam na jednom smetištu u neposrednoj blizini mjesta Korčule, zajedno s *Phytolacca decandra*, *Amarantus caudatus* i *Mirabilis jalapa*, dakle biljkama koje na mnogo mjesta u primorju odbjegu kulturu i rasprostiru se prateći ljudska naselja.

Carlina lanata L.; uz rubove gromače na žalu u Prižbi.

Centaurea cristata Bartl. var. *jesenicensis* Deg.;* na kamenjarskim pašnjacima širega područja Klupca.

Keller (1915) u popisu biljaka iz nekih dalmatinskih otoka bilježi za otok Korčulu takson *Centaurea dalmatica*. Pojava vrste *C. dalmatica* na otoku Korčuli bila bi vrlo neobična, s obzirom na njezino izrazito kvarnersko-liburnijsko rasprostranjenje, a vrlo vjerojatno i kvarnersku genezu (Lovrić 1967/68), pa se može pretpostaviti da je Keller (1915) našao na Korčuli gore navedeni takson.

Helminthia echioides (L.) Gärtn.; na poljima, u vinogradima, uz rubove odvodnih kanala i na drugim zapuštenim mjestima u polju Blatu, nedaleko istoimenoga mjesta.

Taraxacum megalorrhizon (Forsk.) Hand.-Mazz.; na zapuštenim mjestima po utrinama oko Pupnata.

Lactuca saligna L.; na poljima, u vinogradima u polju Blatu, nedaleko istoimenog mjesta.

Posidonia oceanica (L.) Del.; u morskim plićacima kod Prižbe, na pjeskovitom dnu.

* Det. A. Lovrić

Chlorocyperus longus Palla; na vlažnim jestima uz rubove odvodnih kanala u polju Blato kraj istoimenog mjesta.

Eragrostis minor Host; na utrinama u polju Blato nedaleko istoimenoga mjesta.

Sporobolus arenarius (Gou.) Duv. Jouve; na pješćanim terenima u zaljevu Pržino kraj Lumbarde, na žalu u Prižbi.

Ta, u Mediteranu dosta rasprostranjena biljka, na području istočnojadranskoga primorja vrlo je rijetka. U opsegu jadranske flore poznato je u literaturi samo jedno njezino nalazište, a to je otočić Veli Lukavac južno od otoka Hvara (Ginzberger 1921), pa je otok Korčula drugo nalazište te biljke u flori Jugoslavije.

Paspalum distichum L. subsp. *paspalodes* (Mich.) Thell.; na vlažnim mjestima po odvodnim kanalima u polju Blato kraj istoimenog mjesta.

Taj takson je otkriven u flori Jugoslavije tek u novije vrijeme (Horvatić 1949), ali je kasnije nađen na većem broju lokaliteta od otoka Suska na sjeveru do Ohrida na jugu (Hodak 1956). Zasad su otoci Susak i Korčula jedina otočna nalazišta te biljke u nas.

Sorghum halepense (L.) Pers.; po poljima, u vinogradima na nekoliko mjesta u okolici grada Korčule, u polju Blatu kraj istoimenog mjesta, po poljima u Prižbi.

Spiranthes spiralis (L.) K. Koch; Na suhim travnjacima u okolici grada Korčule.

Zaključak

Ovim je prilogom broj taksona poznatih u flori otoka Korčule povećan za još 35, te sada iznosi 687.

Literatura — Schrifttum

- Ginzberger, A., 1921: Beitrag zur Kenntnis der Flora der Scoglien und kleineren Inseln Süd-Dalmatiens, Ö.B.Z. 70, 233—248.
- Hayek, A., 1927—33: Prodrömus florae peninsulae Balcanicae I—III. Berlin—Dahlem.
- Hegi, G., 1927: Illustrierte Flora von Mittel-Europa V/3. München.
- Hodak, N., 1956: Rasprostranjenost trave *Paspalum distichum* L. ssp. *paspalodes* (Michx.) Thell. u Jugoslaviji. Biol. glasnik. 9, 81—85.
- Hodak, N., 1963: Novo nalazište vrste *Convolvulus cneorum* L. na području otočne skupine Korčule. Acta Bot. Croat. 22, 229—231.
- Horvatić, S., 1949: *Paspalum distichum* L. ssp. *paspalodes* (Michx.) Thell na području donje Neretve. Acta Bot. 12/13, 231—235, Zagreb.
- Jovančević, M., 1961: Prirodna nalazišta crnog bora *Pinus nigra* ssp. *dalmatica* Vis. na otoku Korčuli. Nar. Šumar 15, 147—154.
- Keller, L., 1915: Beitrag zur Inselflora Dalmatiens. Magyar bot. Lapok 14, 2—51.

- Lovrić, A., 1967/68: Prilog poznavanju ilirskih centaureja s posebnim obzirom na sekciju *Pterolophus* (Cass.) DC. Acta Bot. Croat. 26/27, 263—277.
- Marković, Lj., 1964: Fitocenološka istraživanja ruderalne vegetacije u Hrvatskoj (Diss., mscr.), Zagreb.
- Onofri, I., 1967: Samonikla vrsta tulipana. Priroda Zagreb 54, 7, 200—201.
- Pavletić, Zi., 1970: Prilozi flori Jugoslavije. Acta Bot. Croat. 29, 217—219.
- Rechinger fil., K., 1934: Zur Kenntnis der Flora der Halbinsel Pelješac (Sabbioncello) und einiger Inseln des jugoslawischen Adriagebietes (Dalmatien). Magyar bot. Lapok 33, 24—42.
- Trinajstić, I., 1964: *Moltkea petraea* (Tratt.) Gris. u biljnom pokrovu otoka Korčule. Acta Bot. Croat. 22, 157—160.
- Trinajstić, I., 1967/68: Šumska vegetacija otoka Lastova. Acta Bot. Croat. 26/27, 43—51.
- Trinajstić, I., 1970: Građa za floru otoka Korčule. Acta Bot. Croat. 29, 245—250.
- Trinajstić, I. i Regula-Bevilacqua, Lj., 1967/68: Prilog poznavanju flore otoka Korčule. Acta Bot. Croat. 26/27, 221—232.
- Ungar, S. i Regula-Bevilacqua, Lj., 1970: Novo nalazište vrste *Tulipa praecox* Ten. u Hrvatskoj. Acta Bot. Croat. 29, 255—256.
- Visiani, R., 1942—52: Flora Dalmatica I—III. Lipsiae.
- Vončina, V., 1912: Beitrag zur Flora von Dalmatien. Magyar bot. Lapok 11, 206.

ZUSAMMENFASSUNG

NEUER BEITRAG ZUR FLORA DER INSEL KORČULA (DALMATIEN)

Ivo Trinajstić

(Botanisches Institut der Universität Zagreb)

In diesem Beitrag hat der Verfasser noch 35 Pflanzensippen, die neu für die Flora der Insel Korčula sind, veröffentlicht. Auf diese Weise umfasst bis jetzt die Flora der Insel Korčula 687 Taxa.

Dr Ivo Trinajstić
Katedra za šumarsku genetiku
i dendrologiju Šumskog Fakulteta
Šimunska 25
41040 Zagreb (Jugoslavija)